
SZÜRET

Barcsay Firka

4. évfolyam

2016 ősze

Barcsay Jenő Általános Iskola

2000 Szentendre, Kálvária út 18.

barcsayfirka@gmail.com

A tartalomból:

ŐSZ

Csibeavató
Szüreti ének 3-4

Bor
Szüreti kaland 5-6

Az alma
Vajon szüretelik-e a déli-
gyümölcsöket? 7-8

Kiránduljunk
Balaton
Kéktúra 9-10

Land art
Segítsük az állatokat!
Készíts madáretetőt!
Készíts sünházat! 11-12

Hogyan figyeljük meg az
állatokat? 13-14

Halloween

Varázsoljuk őszi pompá-
ba a lakásunk! 15-16

Őszi termékek

A levelek sárgulnak, az állatok álomba
merülnek, az idő hirtelen lehül.

A természet minden jele azt sugallja:
eljött az ősz.

Igaz, hogy nagyon jól esik a szobában
pihenni egy bögre forró kakaó mellett,
de egy kicsit menjünk ki a szabadba, és
figyeljük meg a természetet. Gyűjtsünk
érdekes terméseket és szép leveleket,
amiket később lepréselhetünk nehéz
könyvek között. A gesztenyékből mókás
figurákat készíthetünk.

Egy jó kirándulás közepette az erdőben
megfigyelhetjük a télre készülődő álla-
tokat.

Ha beszorulunk a hideg miatt, egy-egy
őszi dísszel becsempészhetjük ezt a
hangulatot a lakásunkba is.

Ezzel kezdődött az ősz...

Csibeavató

Szeptember 30-án volt az iskolánkban a Csibeavató. Az ötödikeseknek 14 órára kellett visszajönni az iskolába. Gábor bácsi csatakiáltással üdvözölt bennünket az aulában.

Először játékokon vettünk részt a hatodikosok tantermeiben. A 6.a termében egy ügyességi játékot próbálhattunk ki. Pingpong labdát kellett poharakba pattintani, amivel pontokat gyűjtöttünk. Az összesített eredményünkkel versenyeztünk a többi osztállyal. A 6.b-ben lányrabló játékot játszottunk. A 6.c-nél twistereztünk és közben angolul vagy németül kellett beszélnünk. A 6. d – nél activity volt közmondásokkal. A 6.e-ben pedig táncoltunk, a játék neve Just Dance. Ezt követően felmentünk a színházterembe. Minden ötödikes osztály bemutatkozott egy műsorral. Azután felavattak bennünket, a hatodikosoktól csibéket kaptunk. Majd kezdődött a sulibuli: lehetett filmet nézni, társasjátékozni és táncolni. Kérhettünk zenét.

Úgy gondoljuk, mindenki jól érezte magát, jövőre mi is szeretnénk hasonlókat szervezni.

Belső Bori, Fromann Zita

Kovács András Ferenc Szüreti ének

Ősszel a hegy levele csurran, a nyári öröm tovasurran:
távol a dús aratás, dörmög a lusta darázs.
Zümmög a tájban az ének, dongnak a mustra méhek,
száll lugasokban a dal: fújja, ki még fiatal!
Röpteti büszke legényke, az apraja-nagyja, serényje :
táncrel, egyre mekeg, s boldog, amíg bereked.
Hegy leve, vére kicsordul, a pincék sarka csikordul:
ajtajuk úgy nyikorog, mint mikor eb vicsorog...
Sírnak a görbe gerezdek, présben könnyet eresztett
fürtök ezer szeme sír: gyűl levelükre a pír...
Hull a falomb, fogy az ének: múlnak az ifjak, a vének!
Némul a dal, fogy a fény: forrhat a bor s a remény!
Fagy jön, az éj dere ver meg, az ágra ma zúzvara dermed.
Búsul a tőke... Csupasz szélben vonít a kuvasz.
Ködben a hegy leve csordul: a föld már tél fele fordul...
Őszül az ég, és havazik, s álmodozik tavaszig.

BOR

Fajtái

Arany sárfehér, Budai fehér, Csabagyöngye, Ezerfürtű, Furmint, Hárslevelű, Irsai olivér, Juhfark, Kereklevelű, Leányka, Muskotály, Olaszrizling, Pózsonyi fehér, Rajnai rizling, Semillon, Szürkebarát, Trimini, Vulcanus, Zeus

Amiért hasznos fogyasztani...

Védi a szívünket

Vércukorszintet szabályozza

Bőr- és hajápoló tulajdonságú

Csökkenti a koleszterinszintet

Gyulladáscsökkentő

Készítsünk mustot házilag!

Mossuk le, majd szemezzük le a fürtöket, tegyük egy nagy fazékba, majd kezdjük el főzni. Töltsünk alá egy kevés vizet, nehogy odaégjen. Miután elkezdett levet engedni, fedjük le, majd főzzük nagyjából két órán keresztül. Ezután szűrjük le, adjunk hozzá egy kis cukrot. Majd hűtsük le, hidegen fogyasszuk. Hűtőben kell tárolni míg el nem fogy.

Illés Bence, Horváth Vilmos

Gárdonyi Géza: A bor legendája

Szól az Isten: “Kedves fiam, Nőé:

Itt a szőlő, kóstold meg, hogy jó-é?”

Felelt Nőé: “No, megöregedtem,
de ilyen jó bogyót még nem ettem.”

Szól az Isten: “Kedves fiam, Nőé:

A csípős must, hadd lássuk, hogy jó-é?”

Felelt Nőé: “Ihaj, csuhaj! Sári!

Három Istent kezdek immár látni!”

Szól az Isten: “Kedves fiam, Nőé:

Hát az ó-bor, hadd lássuk, hogy jó-é?”

Felelt Nőé: “Iszom reggel óta:

Gyere pajtás, van még a hordóba !”

Szüreti kaland

A múlt hétvégén szüretelni voltam egy rokonomnál, mint minden évben, viszont ez volt a legijesztőbb mindközül. Az egész úgy kezdődött, mint mindig: korán reggel indultunk, így már 9 óra fele megérkeztünk. Az első dolgunk az volt, hogy kiengedjük a kutyusomat a csomagtartóból, és felszaladjunk az illatos, szőlővel teli domb tetejére. Ezután következett a szőlő leszedése. Ez nagyon nehéz munka, főleg ha sokáig csináljuk. Amikor már egy nagy ládányit gyűjtöttem, levittem a kocsikhoz, és hogy Lizy [a kutya] meg ne egye, a legnagyobb autó alá rejtettem, majd visszamentem szüretelni. Amikor megint elindultam egy dobozzal lefelé, azon gondolkodtam, hogy adjak-e a kutyának egy fürtöt, majd arra jutottam, hogy megérdemli. Hatalmasat kiáltottam:

-Lizy! Semmi válasz. Még egyet üvöltöttem, de megint nem jött semmi jel, ami arra utalt volna, hogy a jószág hallotta. Gyorsan végigszaladtam a sorokon, hátha megtalálom, de nem láttam sehol. Kétségbe esve szaladtam anyához, hogy elmondjam mi történt. Nemsokára már az egész rokonság a szökevényt kereste, amikor a húgom kijelentette, hogy éhes. Anya megkért, hogy kísérem le a szőlősládákhoz. Nekem egyáltalán nem volt kedvem enni, mivel eltűnt az egyetlen olyan háziállat, aki az életemben szerepel. Bele sem mertem gondolni hol lehet, vagy ki fogta el. Nemsokára megérkeztünk, és én benyúltam a kocs alá, hogy kihúzzam a finomságot, de valami szőrös dologban akadt meg a kezem. Lenéztem, és megpillantottam a szőlőzabáló Lizy kutyát. Azóta az eltűnt háziállatokat először az étel környékén keresem.

Puy Zsófi

Az alma

Hazánkban legkedveltebb gyümölcs az alma. Híres fajtáit a kelet-magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében termesztik. Már az őszember gyűjtögette az almát hazánk területén. Termését szeptember végén kóstolhatjuk. Ez a gyümölcs vitaminokban- különösen C vitaminban - gazdag így nyugodtan ehetitek bárhol és bármikor! Finom ételeket lehet belőle főzni vagy sütni, de nyersen is fogyaszthatjuk. Sajnos ebben a termésben is található károsító (pl.: almamoly). Az almát sok szólásban és közmondásban vagy akár népdalban egyaránt megtalálhatjuk . Ilyen például a „beleharap a savanyú almába” Már csak arra kell figyelni, hogy mielőtt elkezdenél enni egy almát, mindig rakd a füledhez, mert ha csörömpölést hallasz, akkor nem szabad megenni, mert az almakukac nem szereti, ha megzavarják mosogatás közben. Az alma egyik legfinomabb fajtája a GOLDEN STAR-KING, magyarul:SÁROSPATAKI SÖTÉTPÍROS

Az orvosok kedvenc mondása:

MINDEN NAP EGY ALMA, AZ ORVOST TÁVOL TARTJA!

Jól teszed, ha megfogadod ezt a tanácsot, és naponta akár többször is eszel ebből a gyümölcsből, vagy megkéred a szüleidet, hogy menjetek el egy almaföldre, és szüreteljtek friss őszi almát!

Ujhely Csenge

Vajon szüretelik a déli gyümölcsöket?

A déli gyümölcsök általában lédús, finom és rostos gyümölcsök, ilyen például a banán, mangó, ananász, kivi és a narancs. Ezeket mindenki szereti ősztől kezdve fogyasztani.

A trópusi vidékeken élő növények termését mindig éretlenül szedik le, mivel a szállítási idő alatt beérik. Tápanyagtartalmuk kisebb, mint a fán megérett gyümölcsöknek. Ennek ellenére fontos ennünk őket, mivel rostosak és tápanyagban gazdagabbak.

Banán

A banánt leverik a fáról. Később a gyerekek segítségével elszállítják.

Mangó

A mangó óriási fákon terem ezért nagyon nehéz leszüretelni. Nagyjából 10 évvel ezelőtt sikerült a fákat genetikailag kisebbre nevelni, ezért manapság könnyebb a szüret.

Ananász

Az ananásznak sok fajtája van. A legtöbb fajta fán nő, ezekért jó magasra kell mászni. De vannak olyan fajták is melyek fél méteresre se nőnek, ezek leszedése egyszerűbb.

Kivi

A kivi nagy fákon terem, de ezt könnyedén el lehet érni egy felnőtt embernek.

Narancs

A narancs közepméretű bokrokon terem, de el lehet érni még a tetejét is.

Cservenka Lilla

Kiránduljunk

Balaton ősszel

2016.09.24-én családommal meglátogattuk a Balatont. Ezen a napon gyönyörű időnk volt, ezért lementünk a mólóra. Ettünk egy lángost, nyaltunk egy fagyit és elmentünk kacsákat etetni. Később ellátogattunk a horgászok törzshelyére is. Ilyen időben a Balaton vize gyönyörűen fénylik, és a partot már levéltakaró fedi. De a táj szépségét elcsúfítják a vízben úszkáló szemétkupacok. Ezek, amellet hogy csúnyák is, a Balaton vizét is szennyezik. A Balaton vize még kristálytiszta és iható, de 15-20 év és az unokáink már csak koszos tóban pancsolhatnak. A balatoni polgármester minden évben megiszik egy pohár vizet a tóból, hogy megmutassa, hogy a Balaton vize iható. Azért tartom mindezt fontosnak, mert sokan csak azt veszik észre, hogy sorra nyílnak a büfék a Balaton körül, de azt nem hogy szennyezzük a környezetet. Ezt még a kuttyuskám is észrevette és lelkesen gyűjtötte a lehullott faágakat. Ne mocskoljuk a Balatont, hogy a jövő generációja is élvezhesse.

Ezeket a fotókat én készítettem Balatonföldváron.

Cservenka Lilla

Kéktúra

A nyáron voltunk kéktúrázni a Bükkben. 3 nap alatt körülbelül 55-60 km-t tettünk meg Szarvaskőtől Putnokig.

Az első nap

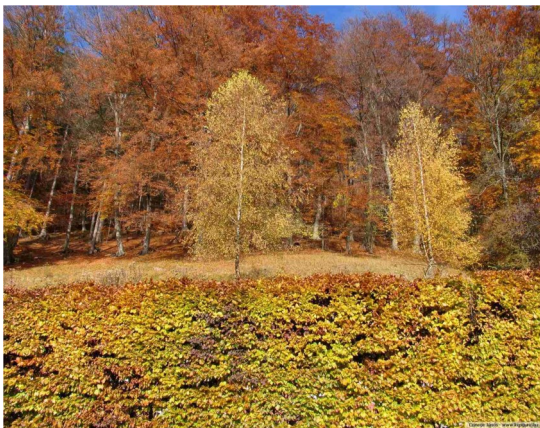
Szarvaskőtől mentünk Bélapátfalvára, ez kb. 11 km volt. A táj nagyon szép volt, de a legjobban a kőfejtő és a Szomjas Csuka nevű étterem tetszett.

A második nap

Bélapátfalváról Bánkút felé vettük az irányt, a köztük lévő távolság nagyjából 19-24 km. Ez a nap is sok szép dolgot rejtgetett:” őserdőt”, kidőlt fákat. Hiúzok és szürke farkasok lakta területen is mentünk át.

A harmadik nap

Egyben az utolsó nap. Bánkútról Putnokra mentünk. Út közben néhány településen mentünk át: Mályinka, Dédestapolcsány, Uppony. Putnokra érkezés előtt át kellett mennünk a Sajón. Ezen a napon 20-26 km-t gyalogoltunk. Putnok egy szegény város, még fagyaltatót sem találtunk. Így ősszel is ajánlani tudom ezt a túraútvonalat.

Illés Bence

Land art

Te is voltál már kirándulni ősszel?

Ha igen, akkor biztosan megfigyelted már, hogy ilyenkor átalakul a természet.

Gondolkodtál már azon, hogy ilyenkor mit tudnál csinálni faágakból, levelekből és kövekből?

Erről szól a Land art.

Ez egy olyan művészeti irányzat, ami a természeti jelenségeket, pl. leveleket, terméseket, köveket használ fel a műalkotásokhoz. Az egyik leghíresebb ilyen alkotás Robert Smitshon nevéhez fűződik. Ő kövekből talajból, és algából készített egy spirált Amerika egyik államában a Nagy- sóstavon 1970-ben. A legtöbb ilyen alkotás rövid életű, mert elkészültük után a természetre bízzák őket.

Ha te is kedvet kaptál ehhez, akkor nincs más dolgod, csak menj ki a szabadba, gyűjts szép faleveleket, köveket, vagy érdekes faágakat, és kezdődhet a játék!

Nagy Emma

Segítsük az állatokat!

Készíts madáretetőt!

Biztos te is tudsz róla, hogy a madarak télen nem találnak annyi eleséget, mint más-
kor, ezért segítenünk kell nekik, hogy élelemhez jussanak. Ha izgalmasan szeretnénk
csinálni, akkor nem csak a táplálékot készítjük elő, hanem a madáretetőt is mi fabri-
káljuk hozzá.

Készítsd el!

- 1:Keress cipős dobozt és nejlonzacskót!
- 2:Vedd le a doboz tetejét!
- 3:Vágd ketté a nejlont úgy, hogy kiteríthető legyen!
- 4:Ragassz nejlont a doboz összes oldalára, beleértve a tetejét is [lehet több nejlonból is, ha színeset szeretnél]!
- 5:Fordítsd az oldalára a dobozt!
- 6:Helyezd az etetőt a doboztetőbe!

Ha van kedved: díszítheted az etetőt matricákkal, vagy gombokkal, esetleg filctollal és színes festékekkel. Ha még szebbé szeretnéd tenni a házat, akkor csinálj neki há-
romszögletűt, amire akár a cserepeket is megrajzolhatod.

Készíts sünházat!

Hozzávalók: deszkák, levelek, rongydarabok,faágak, festék, ecset,
polifom és csempe.

Fogj pár deszkát, és rakj belőle össze egy olyan épít-
ményt ,melynek csak teteje és oldala van. Ez ne legyen túl nagy,
hogy jól be tudja fűteni a sün testhője. Az aljára tegyünk pár rong-
yot, és a rongykupacra tegyünk leveleket, hogy a sün ne sejtse,
hogy alatta rongy van. A lak belsejét béleljük ki polifommal. A
végén az egészet lefesthetjük zöldre,terepszínűre vagy terepmin-
tásra. Máris kész a sünlak.

Puy Zsófi

Hogyan figyeljük meg az állatokat?

Nem is olyan régen, egy érdekes dolognak voltam tanúja. A nagypapám almafáján egy különös rovarra vettem észre. Először megijedtem tőle, viszont nem akartam félénknek tűnni, ezért elhatároztam, hogy megfigyelem. Gyorsan a ház másik oldalára lopóztam, és ott a ribizli bokor mögé ültem. Kidugtam a fejem, hogy lássak is valamit, viszont túl messze voltam a fától. Ekkor jutott eszembe, hogy a papámnak van egy régi távcsöve a hálósobájában. Fürgén felszaladtam a lépcsőn, onnan meg a szobába. A távcső az ablakban elhelyezett emléktárgyak között volt. Amikor odamentem, hogy elvegyem, akkor vettem észre, hogy az ablakból nagyon jól lehet látni a különös rovarra. Azonban a kék szárnyú jószág olyan messze repült, hogy már nem láttam jól. Úgy döntöttem, maradok az eredeti tervnél és a távcsővel együtt leosontam a kertbe [azért osontam, hogy a bogár ne vegyen észre]. Beugrottam az uborkák közé, s onnan figyeltem tovább. Ekkor a dongószzerű, repülő állatka leszállt az almafára. Kotorászni kezdtem a zsebemben, így meg is találtam a telefonomat. Gyorsan lefotóztam a jószágot, és a képet elküldtem az unokatesómnak, aki nagy szakértője az állatoknak. Nemsokára megtudtam, hogy ez a rovar a kék fadongó. Továbbra is érdekes volt a megfigyelés, főleg, hogy másnap eljött az unokatesóm is. Igazán érdekes dolgokat láttunk együtt. A többi azért nem árulom el, hogy neked is maradjon megfigyelni való, de ne felejtse el, hogy nem csak ezt a jószágot lehet megfigyelni, és nem csak a te kertedben! Ha van kedved, írd meg nekünk megfigyeléseidet a :barcsayfirka@gmail.com-ra.

Puy Zsófi

Halloween, „Tök” buli!

Csokit vagy csalunk

A halloween egyik legnépszerűbb játéka a csokit vagy csalunk. Ebben a játékban a gyerekek beöltözve vonulnak házról házra és csokit kérnek. Ha a háziak nem adnak édességet, akkor a gyerekek valami vicces dolgot csinálnak, jelezve a lakóknak, rosszul tették, hogy nem adtak nekik semmit. Ha te is szeretnél ilyet játszani, viszont tanácstalan vagy, hogy milyen rosszaságot kövess el, akkor olvasd tovább!

Tippek:

- Tekerd be a házat WC papírral!
- Fogkrémezd össze a kerítését!
- Dobálj egy csomó szemetet a postaládájába!
- Nyomd sokáig a csengőjét!
- Seperj csomó kavicsot a járdájára!
- Sokszor csöngess addig, míg nem ad édességet!
- Rajzolj aszfalkrétával a kerítésére!

TÖKLÁMPÁS

Vegyél egy közepes tököt, vágd le a tetejét. Kanállal vágd ki a belsejét, és filctollal a külsejére rajzolj egy ijesztő arcot. Vágd ki a képet, majd tegyél a tökbe egy gyertyát. Gyújtsd meg, és már kész is!
A vágáshoz kérj felnőtt segítséget!

Ilyen az igazi töklámpás!

Belső Bori, Fromann Zita

Varázsoljuk őszi pompába lakásunk!

Engem már nagyon elragadott az ősz varázslatos hangulata. Így nekiálltam feldíszíteni a lakást. Először egy koszorút szemeltem ki magamnak, amely üresen porosodott a szekrényben. Rögtön az jutott eszembe, hogy milyen jól nézne ki őszi termékekkel feldíszítve, ezért kimentem gesztenyét és faleveleket gyűjteni, majd felragasztottam őket ragasztópisztoly segítségével a koszorúra. Felfűztem rá egy piros madzagot, és már tehettem is ki az ajtóra. A maradék falevélre pedig filctollal mintákat rajzoltam, persze mindegyikre más-mást. Itt ismét a ragasztópisztoly segítségét kértem. Egy madzagra felrögzítettem a leveleket egymás után. Ezt felakasztottam a falra, és közé még betettem néhány családi fényképet is. Így vihetünk egy kis színt a mindennapokba, és már türelmesebben viseljük el az igazán hideg napokat.

Lázár Emese

Őszi termékek

Ha olvastad az előző cikkünket, akkor már biztosan szakértő vagy a fagyaltok terén. A mostani számunkban az őszi termésekről lesz szó.

Ha a kedvenc termésed a...

Gesztenye: Akkor visszafogott és alkalmazkodó típus vagy, és szeretsz kreatívan alkotni. Az emberekkel hamar megtalálod a közös hangot, így sok barátot szerzel.

Tök: Nyugodt vagy, nehezen hozhatnak ki a sodrodból. Nagyon szeretsz olvasni és mesét nézni.

Dió: Szereted a természetet és minden idődet próbálsz ott tölteni. A barátaiddal is rengeteget kirándulsz. Ajánljuk neked Cservenka Lilla cikkét, melyben legnagyobb tavunkról, a Balatonról ír.

Mogyoró: Szeretsz olvasni és rendkívüli módon érdekelnek a filmek. Szórakoztatnak a viccek, mesélni is szereted őket. Karácsonykor egy rég elveszettnek hitt tulajdonság fog újra előtörni belőled.

Vaddisznó: Ha szerinted a vaddisznó termés, akkor figyelj jobban a természetismeret órákon és vedd kézbe a lexikonodat! És ha még mindig azt gondolod, hogy a vaddisznó termés, akkor javíthatatlan vagy! 😊

Lázár Emese, Nagy Emma